05/08/2020

“Τοις μύσταις έδειξε τον ενοικούντα Θεόν”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καστορίας Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας

Μιλώντας ο μεγάλος δογματολόγος της Εκκλησίας μας, ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, για τη μεγάλη εορτή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού στο όρος Θαβώρ, σημειώνει : «Σήμερα η άβυσσος του απροσίτου φωτός, σήμερα η απέραντη έκχυση της θείας αίγλης επάνω στο όρος Θαβώρ σκορπά τη λάμψη της μπροστά στα μάτια των αποστόλων». Και συμπληρώνει ο ιερός πατήρ : «Μεταμορφώνεται ... και παίρνει, όχι αυτό που δεν ήταν, αλλά φανερώνεται στους μαθητές Του αυτός που ήταν, διανοίγοντας τα μάτια τους και, από τυφλούς, τους κάνει να βλέπουν... Ενώ διατηρούσε την ταυτότητά Του, Τον έβλεπαν τώρα οι μαθητές Του διαφορετικό στην όψη από ότι φαινόταν πριν». Την αυτή ερμηνεία μάς μεταφέρει και ο μύστης της θείας ελλάμψεως, ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς : «Τι σημαίνει μεταμορφώθηκε; ... Άνοιξε, όπως ευδόκησε, λίγο από τη θεότητα και έδειξε στους μύστες τον ένοικο Θεό. Γιατί, ενώ προσευχόταν, η μορφή του έγινε

διαφορετική και έλαμψε όπως ο ήλιος».

Η Μεταμόρφωση, λοιπόν, αυτή η δεσποτική εορτή μέσα στην καρδιά του καλοκαιριού, που έγινε «μικρόν πριν από το Πάθος», σαράντα μέρες δε πριν την Ύψωση του Τιμίου Σταυρού, αποτελεί ένα θεολογικό γεγονός και συγχρόνως χριστολογικό, σωτηριολογικό και εσχατολογικό.

Και πρώτον, επάνω στο όρος Θαβώρ έχουμε τη φανέρωση της θεότητος του Χριστού. Το αΐδιο και άκτιστο φως, ακτινοβολώντας από το πρόσωπο του Χριστού, αποκαλύπτει, καθώς τονίζουν οι φωτισμένοι ιεροί υμνογράφοι, «την δόξαν της θεϊκής Του μορφής». Το σώμα Του, φωτοβόλο με άϋλη δόξα, παραμένει υλικό και ανθρώπινο, ενώ δίνει για λίγο τη δυνατότητα στα έκπληκτα μάτια των μαθητών να δουν αμυδρά τη θεότητα. Έτσι, ο Χριστός «Θεός όλος υπάρχων, όλος βροτός γέγονας», παραμένει τόσο τέλειος άνθρωπος, όσο ήταν κάθε άλλη στιγμή της επίγειας παρουσίας Του. Η ανθρώπινη σάρκα Του δεν εξαλείφεται, ούτε καταποντίζεται μέσα στο θείο φως, αντιθέτως γίνεται διαυγής και φαίνεται μέσα από αυτήν η θεότητα μπροστά στα μάτια των μαθητών, τα οποία άλλαξαν και μετασκευάστηκαν με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.

Αυτή η αιώνια δόξα που αποκαλύπτεται στο όρος Θαβώρ στο πρόσωπο του σαρκωμένου Λόγου του Θεού, συνυπάρχει σε ολόκληρη τη διάρκεια της επίγειας παρουσίας Του.

Στη Βηθλεέμ, παρόν είναι αυτό το φως.

Στα Θεοφάνεια, και πάλι φως.

Στην αγωνία του κήπου της Γεθσημανής, αλλά και ακόμη επάνω στο Ξύλο του Σταυρού τις ώρες της εσχάτης ταπεινώσεως, και πάλι η παρουσία αυτής της δόξης.

Έτσι, σε άλλες στιγμές της επίγειας ζωής Του, η δόξα είναι κρυμμένη κάτω από τη σάρκα, τώρα στο όρος Θαβώρ φανερώνεται στους προκρίτους των μαθητών. Αυτή η αλλοίωση, όμως, δεν πραγματοποιείται στο πρόσωπο του Χριστού, αλλά στα μάτια των μαθητών. Αυτή είναι η σημασία της φράσης : «Μεταμορφώθηκε μπροστά τους», ότι ενώ δηλαδή διατηρούσε την ταυτότητά Του, Τον έβλεπαν τώρα οι μαθητές διαφορετικό στην όψη από ότι φαινόταν πριν. Αυτό συμβαίνει και στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, όπου με τα μάτια μας βλέπουμε ψωμί και κρασί, κάτω όμως από τα είδη του άρτου και του οίνου, είναι αυτό το αναστημένο

Σώμα και Αίμα του Δεσπότου Χριστού.

Δεύτερον, εσχατολογικό συγχρόνως γεγονός αποτελεί η Μεταμόρφωση. Μας αποκαλύπτει την Δευτέρα Παρουσία του Χριστού. Αυτήν την αλήθεια μας παρουσιάζει ένα τροπάριο από τον κανόνα της δεσποτικής αυτής εορτής : «Ίνα δείξεις εμφανώς την απόρρητον δευτέραν κατάβασιν όπως ο Ύψιστος Θεός, οφθήση εστώς εν μέσω Θεών τοις αποστόλοις εν Θαβώρ, Μωσεί συν Ηλία τε, αρρήτως έλλαμψας».

Προτύπωση, λοιπόν, της Δευτέρας Παρουσίας η Μεταμόρφωση. Όταν ο Χριστός θα έλθει να κρίνει ζώντες και νεκρούς, τότε θα σταθεί ανάμεσα στους θεουμένους, σε εκείνους δηλαδή που κράτησαν τα δικαιώματά Του. Ο Ευαγγελιστής Ματθαίος είναι αποκαλυπτικός γι’ αυτό το γεγονός : «Τότε οι δίκαιοι εκλάμψουσιν ως ο ήλιος». Γι’ αυτό, η Ορθόδοξη Εκκλησία κρατάει με ευλάβεια αυτό το ασκητικό ήθος και ακολουθεί τους θεουμένους αγίους όλων των αιώνων, όπως οι Όσιοι Παΐσιος, Πορφύριος, Ιωσήφ ο Ησυχαστής κ.ά. Γιατί, η μόνη θεολογία που γνωρίζει η Ορθοδοξία είναι αυτή της θεοπτίας, της θέας της δόξης του Θεού, του ακτίστου φωτός, η θεολογία των θεουμένων. Σύμφωνα με αυτήν, ο άγιος δεν είναι απλώς ένας καλός άνθρωπος, αλλά αυτός ο οποίος είδε την δόξα του Θεού ως φως. Αυτός που έγινε φως, όπως οι Μαθητές, στο όρος Θαβώρ. Δεν στεκόμαστε στις σκέψεις των διανοουμένων, αλλά στη θεωρία των αγίων και ακολουθούμε τη διδασκαλία των θεοφόρων πατέρων προκειμένου να φτάσουμε σε αυτήν τη θέα του απροσίτου φωτός.

Δεύτε, λοιπόν, να ανεβούμε στο όρος Κυρίου.

Δεύτε να ανυψώσουμε, όχι μόνο τα μάτια μας, αλλά κυρίως την καρδιά μας προς τον ουρανό.

Δεύτε να αγωνιστούμε στην τήρηση των εντολών και των δικαιωμάτων του Θεού.

Στόχος μας είναι ο αγιασμός, γι’ αυτό άλλωστε υπάρχουν και οι εορτές της αγίας μας Εκκλησίας, τις οποίες δυστυχώς σήμερα μεταβάλλουμε σε πανηγύρια και διασκεδάσεις, χωρίς να έχουμε πνευματική αναφορά κι αληθινό εορτασμό στην καρδιά μας.

Δεύτε να μεταμορφώσουμε την ψυχή μας για να μεταμορφωθεί και το σώμα μας εν συνεχεία, μέσα από την αγιοπνευματική εμπειρία της Εκκλησίας μας, η οποία έχει ως αποστολή να μεταμορφώσει τον άνθρωπο σε κάθε εποχή και να τον κάνει φίλο του Θεού, δοξασμένο από το θαβώρειο φως.

Λάμψον και ημίν τοις αμαρτωλοίς το φως σου το αΐδιον...

Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησον ημάς!